

Onderhoud I

In een nieuwe reeks artikelen over het onderhoud aan onze Pan wil ik een aantal relatief simpele werkzaamheden beschrijven. Voor leden met twee rechterhanden zijn deze klussen zonder meer zelf te klaren (ze doen dat vaak al), voor leden met een normaal stel handen is het wellicht met de beschrijving erbij net genoeg om de drempel te slechten, voor leden met twee linkerhanden kan het een idee zijn om iemand op te zoeken met normale handen die het hun een paar keer voordoet (om vervolgens weer iemand anders te vinden etc.).

Zelf doen is financieel lucratief, geeft je een beeld van slijtagepatronen, is leuk omdat je zelf aan je eigen motor werkt en zorgt zo voor een stukje extra betrokkenheid bij je stalen ros.

De meeste klussen zijn uit te voeren met standaardgereedschap, soms zelfs met het boordgereedschap. Aan het begin van ieder artikel staat telkens aangegeven welk gereedschap en welke onderdelen er nodig zijn voor de betreffende klus.

Olie verversen en Oliefilter vernieuwen

Gereedschap nodig:

Ring- of dopsleutel 17mm

Inbussleutel 5mm

Oliefilterdop met passende ratelsleutel (ST1300!), oliefilterkettingsleutel of priem (schroevendraaier) met hamer (alleen voor ST1100!)

Olie opvangbak, trechter die past in de olie-vulopening

Poetsdoek, oude kranten

Onderdelen nodig:

4 liter motorolie voor motorfietsen, 10W40

Oliefilter

Nieuwe pakkingring voor de olie-aftapplug (vaak niet nodig omdat de oude nog een keer te gebruiken is)

Werkwijze:

1. Laat de motor op bedrijfstemperatuur komen of plan het werk na een gereden rit.
2. Zet de motor op de middenbok en leg een krant onder het carter (voor de bok).
3. Demonteer de onderkuip m.b.v. de inbussleutel en (bij de 1300) door het losmaken van de plastic pluggen aan de voorkant onder de kuip. Leg de onderkuip terzijde. Bij de 1300 moet aan de rechterkant het kleine kuipdekseltje boven de cilinders worden verwijderd, alsmede het zilverkleurige afdekplaatje van de cilinderkop (aan de achterzijde optillen, naar voren eraf schuiven). Bij de 1100 moet het rechter zijpaneel ter hoogte van de cilinders worden verwijderd (twee inbusboutjes eruit draaien, achterkant van de motor af naar achteren eruit trekken).
4. Plaats de opvangbak onder de aftapplug, bij de 1100 zoveel mogelijk naar voren omdat de olie er naar voren uitspuit.
5. Draai de olieplug (boven op de rechtercilinders) eruit.
6. Draai de olieaftapplug uit het carter (bij de 1100 aan de midvoorzijde van het carter, bij de 1300 aan de linker voorzijde, beide sleutel 17). Eerst losdraaien met sleutel 17, dan met de hand verder eruit draaien (pas op, kan heet zijn!) waarbij je tegen het eind van de schroefdraad al draaiend de plug tegen het carter duwt om de oliestroom tegen te houden. Pas als de plug uit de schroefdraad is trek je hem in een keer zijdelings weg van de opening en zorg je ervoor dat de plug en de pakkingring niet in de opvangbak valt. Daarna maak je de plug en de pakkingring schoon met een doek en legt ze terzijde.
7. Als alle olie uit het carter is gelopen (er komt dan nog maar af en toe een druppel uit het carter) maak je de rand van de aftapopening schoon met een doek en draai je de

- afapplug met de pakkingring weer terug op zijn plaats. Stevig vastdraaien met sleutel 17 is vast genoeg (het moment is 28 Nm). Maak de omgeving van de plug schoon met een doek zodat er geen olie meer te zien is.
8. Plaats de olieopvangbak nu onder het oliefilter. Als je een passende dop hebt voor het oliefilter (bij de 1300 kan het niet anders) zet je die op de ratel van de ratelset (1/2 inch), met verlengstuk, en draait het filter los. Na een slag kun je het met de hand verder losdraaien, de olie uit het filter laat je in de opvangbak lopen.
Als je een kettingsleutel hebt sla je de ketting om het filter en draait het filter hiermee een slag los. Let erop dat de sleutel zo vastgehouden wordt dat de ketting zich spant bij het losdraaien.
Als je de priem of de schroevendraaier gebruikt moet je die met een hamer aan de zijkant door het filter slaan zodat je een hendel hebt om het filter een slag los te draaien. De rest doe je met de hand.
 9. Nadat het druppelen grotendeels is gestopt maak je met een doek de ring schoon waar de rubberen afdichting van het filter op aan sluit. Vervolgens neem je het nieuwe filter en smeer je de afdichting in met een beetje motorolie uit de opvangbak. Daarna schroef je het filter op zijn plek en draait het met de hand zo vast als je kunt. Met de dopsleutel moet je een beetje oppassen, anders draai je de schroefdraad kapot. Het moment is 10 Nm.
 10. Maak hierna alle delen van de motor schoon die zijn vervuild bij het losdraaien van het filter, ook de uitlaatpijpen.
 11. Vul via de vulopening en een trechter de motor met nieuwe olie (1300 - 3.9 liter, 1100 – 3.7 liter). Draai de vuldop weer stevig vast.
 12. Laat nu de motor warmdraaien op de middenbok. Warm is als de ventilator aanslaat. Hierna zet je de motor uit en controleer je de vulplug en de afdichting van het filter op lekkage. Bij lekkage moet je de plug of het filter nog ietsje vaster draaien.
 13. Tot slot controleer je in het kijkvenster (na een paar minuten) of het oliepeil inderdaad rond de bovenste controlestreep staat en monteer je de onderkuip weer op zijn plek.

Het lijkt de eerste keer een hele operatie maar als je rustig de punten afwerkt kan er eigenlijk weinig misgaan.

Succes,

Roger Leppers